Anul al 55-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 241 Luni 5 Septembrie 1938
14 Pagini P I I I I

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ şi UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S.A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMĂ ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGĂ, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Apărarea socială

La conducerea penitenciarelor şi a institutelor de preventiuni a fost numit un nou director în persoana unui consilier dela Curtea de apel din Bucureşti. S'a păstrat astfel linia urmată prin încredinţarea acestui post unui magistrat.

Post de mare importanţă, exteriorizată de titulatura ce i s'a dat prin noua legiuire penală, în care închisorile nu sunt concepute numai ca un scop — izolarea răufăcătorilor — ci şi ca un mijloc: reeducarea unui procent cât mai mare.

De aci, adoptarea metodelor experimentate în alte ţări, însă cu rezultate inferioare aşteptărilor, din cauza inflaţiunei de impulsiuni violente de toate felurile ce formează astăzi una din caracteristicile societăţii universale.

Aplicarea integrală a inovaţiunilor prevăzute în acest scop se găseşte într'o întârziere cu perspective de durată, întrucât ea cere fonduri imense, instalaţiuni speciale, elemente pregătite.

Până atunci însă, în condiţiunile şi cu mijloacele actuale, se pot realiza îmbunătăţiri simţitoare şi revine noilei conduceri să facă sforţările necesare în acest scop.

Faptul că în timpul din urmă s'au produs numeroase înlocuiri de funcţionari în vasta administraţie şi că unii au fost deferiţi instanţelor corecţionale, dovedeşte că este ceva de asanat.

Indoita misiune a penitenciarelor, de a apăra societatea de vrăjmaşii săi şi de a-i reda pe cei susceptibili de îndreptare, necesită o doctrină şi o aplicaţiune la înălţimea acestor postulate de înalt ordin social.

De aceia, rezultatele pozitive sunt condiţionate de existenţa unui aparat administrativ cât mai conştient de îndatoririle sale şi cât mai pătruns de apostolatul lor.

Desigur, cu bunăvoinţă, cu stăruinţă, cu metodă, cu o selecţiune stăpânită numai de interesul unei profilaxii şi al unei terapeutice morale fecunde, lacunele existente vor fi înlăturate, omisiunile şi abuzurile constatate în trecut vor scădea.

O legiuire penală nouă presupune o reînoire sub toate aspectele sale, ele fiind indisolubil legate în marea operă de apărare a siguranţei societăţii şi statului.

Ca atare, atât în instituţiunile conservate, cât şi în cele create pentru atingerea acestui scop de înalt ordin social, este nevoie de acel instinct al binelui, de acea credinţă în misiunea împlinită, indispensabilă oricărui progres.

PONTE NOUVE DELLA STAZIONE VENEZIA — *M. CHELSOIU*

Semnarea acordului pentru reglementarea schimburilor economice belgo-române

Bruxelles 2 (Rador). — **La ministerul afacerilor străine s'a procedat astăzi, în cadrul unei solemnităţi deosebite, semnarea noului acord prin care se reglementează schimburile economice belgo-române.**

Din partea Belgiei a semnat d. Spaak, preşedintele consiliului, iar din partea României d. Rădulescu - Mehedinţi, ministrul României la Bruxelles.

Semnarea acestui acord, aşteptată cu o vie nerăbdare de cercurile economice belgiene, satisface pe deplin opinia publică şi sferele comerciale.

Asigurarea desvoltării schimburilor comerciale între Belgia şi România a avut un mare răsunet. Ziarele publică şi comentează pe larg comunicatul delegaţiei economice şi declaraţiile d-lui ministru Mitiţă Constantinescu în legătură cu acest acord.

Toată presa elogiază în lungi articole noul regim din România, afirmând că el deschide posibilităţi tot mai mari pentru colaborarea capitalului străin.

Preşedintele Roosevelt consideră situaţia internaţională ca dificilă

Washington, 2 (Rador). **Preşedintele Roosevelt a comunicat în cursul serii ziariştilor că, dată fiind situaţia internaţională „dificilă", nu va mai părăsi Washingtonul în cursul săptămânilor viitoare.**

ALTA DECLARAŢIE A PREŞEDINTELUI

Washington, 2 (Rador) — Corespondentul agenţiei „Havas" transmite:

Preşedintele Roosevelt a făcut următoarea declaraţie presei:

„Dacă există vreun liberal care să aparţină partidului republican, nu văd nici un motiv dece m'aş opune la alegerea lui. Interesul ţării trece peste interesul de partid".

Această declaraţie a preşedintelui Roosevelt este interpretată în cercurile politice ca o nouă indicaţie a voinţei sale de a combate opoziţia conservatoare din sânul propriului său partid, chiar cu riscul de a spori şansele de izbândă ale parlamentarilor republicani.

O DECLARAŢIE A AMBASADORULUI AMERICAN LA LONDRA

Londra, 2 (Ager). — *Luând cuvântul astăzi la Aberdeen la inaugurarea monumentului unui episcop american, d. Joseph Kennedy, ambasadorul Statelor Unite la Londra, a făcut importante aluzii la situaţia internaţională, spunând între altele:*

„Trebue să dăm tinerelor generaţii, la intrarea lor în viaţă, altă speranţă decât aceea a unei vieţi scurte, trăită cu puşca în mână.

„Noi urâm războiul nu numai din cauza efectelor imediate pe care el le-ar avea asupra noastră, ci mai ales pentru grozăviile pe care le-ar avea de suferit miloane de oameni nevinovaţi".

SCRISORI DIN PARIS

Şi totuş... speranţă

de RENE SAIVE

Paris, Septembrie

Există la Paris impresia că chestiunea cehoslovacă a ajuns la un punct hotărîtor. Dar evenimentele merg atât de repede, că este aproape imposibil să le comentăm cu oarecare folos. In rezumat, opinia Franţei rămâne neschimbată: toate concesiunile compatibile cu independenţa şi onoarea Cehoslovaciei trebue consimţite în interesul păcii.

Aceeaş părere predomină şi la Londra. Cu nici un preţ Anglia nu vrea să acorde germanilor sudeţi, — adică Berlinului — monstruoasele „satisfacţii" pe cari le cer.

Mai mult decât oricând, Parisul se fereşte de poftele Germaniei; se ştie că desmembrarea Cehoslovaciei ar fi preludiul desmembrării Europei orientale. Se ştie bine că Hitler n'a părăsit vechiul vis al Mitteleuropei şi nimeni nu este hotărît să permită instalarea hegemoniei pangermaniste.

Două ipoteze par aşa dar să se impună acum: sau o soluţie satisfăcătoare va fi găsită în Cehoslovacia şi pacea va fi salvată; sau sudeţii şi Berlinul vor persista în intransigenţa lor şi atunci vom avea în mod fatal războiul.

O soluţie satisfăcătoare în Cehoslovacia? Nu e cu neputinţă. Toate propunerile pe cari le-a făcut guvernul la Praga, înainte şi după sosirea lordului Runciman, dovedesc o dorinţă sinceră de împăciuire, de pace. Propunerile acestea sunt perfect raţionale. Ar putea fi găsite chiar prea generoase.

Din nefericire, se pare că d. Henlein are stomacul mare. Niciuna din propunerile acestea nu-i convin. Departe de a colabora cu guvernul ca să stabilească în sfârşit un statut minoritar convenabil, pare să n'aibă decât o singură preocupare: să distrugă unul după altul toate planurile făcute de miniştrii din Praga.

In definitiv, d. Henlein, reprezentantul d-lui Hitler, ţine în mâini soarta Europei. Cari sunt sfaturile pe care le-a primit din partea Reich-ului?

Iată întrebarea.

Trebue să mărturisesc că de câteva zile atmosfera este foarte încărcată la Paris. Neliniştea domneşte. „Nu trebue alarmată opinia publică, a declarat preşedintele Dalladier, dar nici nu trebue adormită". Aici am ajuns.

Totuş, ori cât de grave ar fi clipele de faţă, nu trebue părăsite toate speranţele. Vigilenţa şi tăria Marei Britanii sunt pentru francezi o mare reconfortare. Dacă în adevăr Hitler este gata să se avânte în aventura cumplită a războiului, este sigur că va fi zdrobit.

Dar este el oare gata?

Führerul a simţit zilele acestea oarecari decepţii.

Mai întâiu n'a reuşit, în ciuda fastului desfăşurat în cursul recepţiilor şi presiunilor exercitate în cursul convorbirilor, să atragă pe regentul Horthy de partea sa. Se ştie, din isvor sigur, că amiralul Horthy a refuzat să semneze un tratat militar cu Germania şi a tăgăduit orice valoare unui pact secret — ofensiv şi defensiv — semnat pe vremuri de d. Goembes.

Din partea Poloniei, lucrurile nu merg deasemenea bine pentru stăpânul celui de al treilea Reich. S'a svonit aci că Varşovia a adus la cunoştinţa Lon-

(Continuare in pag. 2-a)

O „armonie" elocventă

Comunicatul oficial publicat asupra întrevederei dintre d-nii Hitler şi Henlein la Berchtesgaden constată armonia părerilor lor cu privire la situaţia actuală".

Desigur nimeni nu s'a îndoit de această „armonie". Din potrivă, cercurile informate ştiau bine că tocmai din cauza acestei „armonii" situaţia din Cehoslovacia devine din ce în ce mai critică şi rezistenţa germanilor sudeţi — cetăţeni cehoslovaci — mai tenace.

Comunicatul german a ţinut să precizeze că d. Konrad Henlein vizitând pe d. Hitler „a dat urmare dorinţei lordului Runciman".

Această precizare oficială germană se explică probabil prin faptul că şefii politici germani şi-au dat seama că prea se descoperă amestecul Germaniei într'o problemă de ordin intern şi au voit să degajeze acţiunea şefului sudeţilor — care şi el e cetăţean cehoslovac — de răspunderea unui act contrariu obligaţiilor lui cetăţeneşti.

Este evident că lordul Runciman, după constatările făcute la faţa locului, a înţeles că, de fapt, d. Henlein nu lucrează decât ad referendum şi că acel care trebue să decidă e d. Hitler iar nu d. Henlein. Era firesc ca, aşa fiind, lordul Runciman, în momentul când criza a ajuns la maximum şi când presiunea germană se accentua zilnic, să ceară, fără ezitare, d-lui Henlein să obţie de la d. Hitler dezlegarea necesară spre a se putea ajunge la un rezultat. Trebuiau date, în cele din urmă, cărţile pe faţă.

Faptul are o importanţă deosebită.

Intr'adevăr, chestiunea minorităţilor germane din Cehoslovacia, ca orice chestiune minoritară din orice ţară, trebuia să rămâie în cadrul ei intern. Suveranitatea statului încetează atunci când o parte din populaţia care îl alcătueşte, se conduce şi ascultă de cuvântul de ordin venit din afara graniţelor statului. O asemenea procedare răstoarnă însuşi principiul autorităţei statului a cărui întreagă structură e fatal destrămată. Ce s'ar petrece în Cehoslovacia — sau în oricare altă ţară, — dacă diferitele minorităţi ar lua ordine din capitalele ţărilor cu care au legături de origine? Este desigur de prisos să insistăm asupra acestui principiu sine qua non al suveranităţei absolute a statului ca şi asupra obligaţiunei, fără nici un fel de rezervă, pe care o au toţi cetăţenii unei ţări, oricare ar fi origina lor, de a fi supuşi leali ai statului căruia aparţin. Constituţia românească, de pildă, a înscris acest rincipiu cu caracter imperativ printre cele dintâi, el constituind, incontestabil, legătura legală şi morală a cetăţenilor minoritari cu statul în care trăesc şi în acelaş timp singurul temei şi singura raţiune a drepturilor pe care le au sau pe care le revendică.

Problema minorităţei germane din Cehoslovacia n'ar fi căpătat aspectul ei grav de astăzi, dacă rămânea în cadrul ei strict intern şi dacă minoritarii sudeţi, n'ar fi fost conduşi, în apărarea drepturilor şi revendicărilor lor, de interese străine de acelea ale patriei lor actuale. Faptul că într'un stat străesc şi minorităţi nu înseamnă că acest stat este condamnat la o servitute internaţională. Principiul suveranităţei statelor este universal. Insăşi Societatea Naţiunilor, forul protector al drepturilor minorităţilor, dându-şi seama, la un moment dat, de lacuna pe care o prezintau tratatele privitoare la minorităţi prin faptul că nu se pomenea la început în ele decât de drepturile acestora, a recunoscut prin rezoluţia votată la 21 Septembrie 1922 că „persoanele aparţinând minorităţilor de rasă, de religie sau de limbă sunt datoare să coopereze, ca cetăţeni leali, cu statul căruia aparţin".

Această „cooperare" obligatorie nu a putut fi constatată până acum la minoritatea germanilor sudeţi. După lungi şi laborioase negocieri nu s'a putut ajunge de cât la constatarea că există o „cooperare" şi o „armonie" dar numai între d-nii Hitler şi Henlein.

In această concepţie stă toată primejdia problemei.

Cincizeci oi au murit din cauză că au mâncat lucernă

Constanţa, 2 Sept.

Eri dim., în apropiere de com. Saligny, 50 oi din turma păzită de ciobanu Nicolae Beni, au murit la marginea unui lan de lucernă.

Din cercetările făcute rezultă că ciobanul, adormind, oile au intrat în lanul de lucernă şi mâncând prea multă, s'au umflat şi au murit.

Pagubele sunt de 50.000 lei.

——xX○●○Xx——

Un nou mare proces politic la Moscova

Londra, 2 (telegr. part.). — **„Daily Express" comunică din Moscova că, la sfârşitul lunii Septembrie, va începe în capitala Rusiei Sovietice un nou proces politic important. De data aceasta, sunt zece acuzaţi, toţi foşti reprezentanţi diplomatici ai U. R. S. S. în străinătate. Ei sunt învinuiţi de spionaj, divulgare de secrete de stat către guverne străine, întreţinere de legături cu ruşii albi emigraţi în străinătate, etc.**

Printre acuzaţi sunt Iurenev, fost ambasador la Tokio; Raivid, fost prim consilier al aceleiaşi ambasade; Askov, fost secretar al aceleiaşi ambasade; Iakubovici, fost ministru plenipotenţiar la Oslo; Antonov-Ovseienko, fost consul general la Barcelona; Rosenberg, fost reprezentant al U. R. S. S. la Societatea Naţiunilor, etc.

Procesul va dura două săptămâni.

Intrarea in vigoare a acordurilor italo-germane

Roma, 2 (Rador). — *Monitorul Oficial publică o serie de decrete cu privire la intrarea în vigoare a diferitelor acorduri italo-germane.*

Este vorba de acordurile încheiate la Berlin la 28 Mai 1938.

Printre aceste acorduri sunt: acordul referitor la reglementarea schimburilor între posesiunile şi coloniile italiene şi Germania, acordul relativ la regimul vamal în traficul de mărfuri dintre Italia şi Germania si fosta Austrie, acordul pentru reglementarea plăţilor între Italia şi fosta Austrie, derivând din tranzacţia încheiată la 31 Mai 1938 şi acordul dintre Italia şi Germania pentru reglementarea plăţilor în afacerile de asigurări.

O nouă ofensivă chineză la nord de Hoangho

Hankeu, 2 (Rador). — **Noua ofensivă chineză deslănţuită la nord de Hoangho, pentru despresurarea zonei dela apus de calea ferată spre Lunghai, este în plină desfăşurare.**

Corespondentul agenţiei „Reuter", care transmite această ştire, adaugă că trupele japoneze ar încerca pierderi serioase la nord de Honan.

După ce au reluat localităţile Tiyang şi Sinyang, căzute în mâinile japonezilor săptămâna trecută, trupele chineze ameninţă acum localitatea Menghien, care domină podul din faţa Loyangului.

Până acum, japonezii nu au reuşit încă să traverseze fluviul, cu toate sforţările lor repetate.

ŞI JAPONEZII ANUNŢA SUCCESE

Tokio, 2 (Rador). — **Trupele japoneze au ajuns acum pe malul nordic al fluviului Galben. Ele se găsesc în faţa Tiehsien, în apropiere de Loyang.**

De trei zile, artileria japoneză a supus poziţiile chineze unui intens bombardament.

——xX○●○Xx——

Grevă la Amiens

Paris, 2 (Rador). — *Peste 14 mii de lucrători dela 24 de fabrici de iută din Amiens şi împrejurimi au declarat azi după amiază grevă, ocupând atelierele.*

Mâine va fi la prefectură o încercare de conciliere între patroni şi lucrători.

Răniile pământului

de A. CORTEANU

Pământul poate fi asemănat din multe puncte de vedere cu o fiinţă vie, iar scoarţa de deasupra lui, coaja, poate fi asemănată cu pielea unui om, sau a unui animal. Când vedem rupturi adânci în scoarţa pământului şi straturi de diferite culori şi diferite grosimi, lipsite de apărarea unei păturei de pământ acoperit cu iarbă sau cu arbori, atunci avem în faţa noastră o adevărată rană a pământului. După cum la o rană adâncă făcută în corpul omului, vin microbii nevăzuţi şi sapă necontenit, lăsând să se scurgă un lichid infect, dacă rana nu-i îngrijită, tot aşa ploaia, vântul şi îngheţul, lărgesc necontenit deschizătura făcută în scoarţă pământului şi cară mereu la vale conţinutul straturilor aşezate acolo, unul peste altul, cu mii şi mii de ani în urmă. Puterile mişcătoare de la suprafaţa pământului, cum sunt căldura, frigul, aerul, apa şi vântul, tind să dea globului nostru, printr'o acţiune lentă dar perpetuă, o formă perfect sferică şi lipsită de reliefuri, întocmai ca apa mării când e liniştită. Dumnezeu care a creat aceste elemente cu menirea de a netezi pământul, a avut însă grijă şi de frumuseţea operii lui şi de nevoile noastre, umilile Lui făpturi. Şi atunci, în faţa puterilor nivelatoare şi risipitoare, a ridicat alte puteri păstrătoare şi apărătoare a bogăţiilor pământului, adunate în pături puse una peste alta, întocmai ca o zestre de faţă de chiabur. Aceste puteri ocrotitoare sânt iarba şi copacul, a căror seminţe sunt aduse la locul de primejdie, de înseşi elementele destructive. Imulţindu-se, iarba şi copacul fixează terenurile mişcătoare, cicatrizează rana pământului şi în loc de o văgăună destinată să devie o prăpastie, apare cu vremea o pădure verde „pe un picior de plaiu, pe o gură de raiu".

La 1 Septembrie s'a împlinit o lună de când d. ministru Sisesti împreună cu secretarul său general d. profesor Drăcea, au compus o „caravană silvică" la care m'au poftit

(Continuare in pag. 2-a)

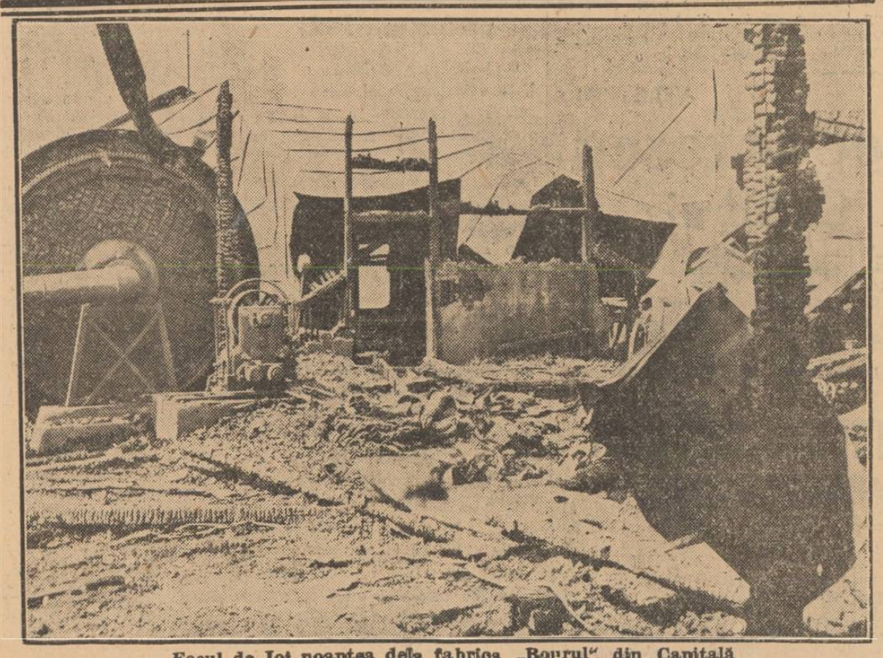

Focul de Jot noaptea dela fabrica „Borrul" din Capitală

RECEPŢIA DELA AMBASADA POLONA

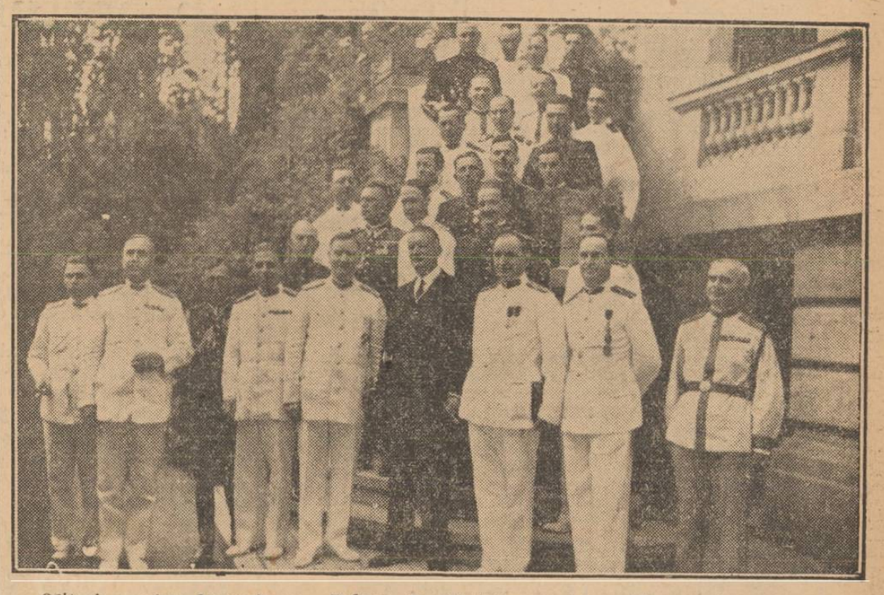

Ofiţerii români decoraţi cu „Polonia Restituta", având în mijloc pe d. ambasador Raszynski

(Darea de seamă în corpul zia ruluî